

Ruža Lucija Petelinova:

Žaromil

A kako se godi med tem časom Žaromilu? Burja ga je bila odnesla k morju do starih grajskih razvalin. Tu živi zdaj z njo in njenimi hčerkami Vetrnicami, ki se smejejo njegovim žalostim in domotožju. Kakor je zlobna Burja, so zlobne tudi one. Z velikimi mehovi pihaajo na morje, da bi prevrnile ribiču čolnič, drugič spet hočejo z vso svojo silo potopiti ladjo, preden bi se rešila v varno пристanišče. A Žaromil, ki vse to vidi, jih skuša vedno z zvijačo odvrniti od zlih dejanj. Glejte, veliko kačo! jim pravi nekoč in Vetrnice se strahoma razpršijo. Ko hočejo drugič spet močno zapihati v morje, jih pokliče vabljlivo: »Glejte, biser!« Vetrnice prihite k njemu, vse bi rade biser. Toda jih za-

zdaj brezskrbno spusti v morje. Vročina pa je čim dalje hujša, Žaromil je žejen. A kaj to briga Vetrnice. Ko žalosten in zapuščen sede na stare grajske stopnice, zaplešejo sive večje okoli njega poč: »Aj, aj, Žaromil spi, v spanju sa-

držuje, a ladja medtem pristane, mornarjem je življenje rešeno.

Mati Burja spozna Žaromilove zvijače in kara lahkoverne hčerke: »Zakaj ga poslušate, norice! Tega ne morem več trpeti!« Nekega dne, ko pripeka huda vročina, pa pravi Burja: »Zdaj pojdem malo v morje, da me osvežijo hladni valovi. Pazite, hčerke moje, medtem na Žaromila in glejte, da vas spet ne ukani!«

»Saj mu ne bomo nikoli več verjele!« obljubljaajo Vetrnice svoji materi, ki se

nja, da je zajček in korenček mu diši!« A Žaromil dvigne ponosno glavo in pravi: »Žaromil prav nič ne spi, ker mu je preveč hudo!« In ko tako seže s pogledom preko pečin, ki so njegova ječa, zagleda čisto na robu skale lepo, veliko, rdeče jabolko. Od žeje mu je grlo izsušeno, iz vsega srca se razveseli lepega sadu. In ko gibčno prepleza pečino, zagleda poleg prvega še petero jabolok. Zagledale pa so lepo sadje tudi Vetrnice in zdaj zahtevajo, naj ga izroči njim. Žaromil pa se jim nasmeje: »Zato, ker

mi vedno nagajate, me žalite in mučite, kaj ne? Toda naj bo, pridržim si samo enega, da si utešim žejo.« »Šestero nas je, hočemo vseh šestero sadov!« kličejo Vetrnice. Solnce peče, žeja muči, Žaromil dviga sočno jabolko k belim zobem in odgovarja drhteče: »Enega moram sam!« V tistem trenutku pa nekdo, ki je za skalo skrit posvari dečka z odločnim glasom: »To je slabo!« Žaromil se zdrzne, premagan po volji tajnega glasu spusti poleg peterih še šesto jabolko v roke Vetrnicam.

Divje radostno se zasmejejo zlobne sestre in vsaka zagrizne svoj sad. Tedaj pa se zgodi, kakor je škratom pripovedoval Činčigajček Potepin. Kdor je okusil čarni sad, izpremeni se v zajca. Žaromil ne more verjeti čudežu. Naglo hiti po pečinah nizdol, a oko ga ne vara. Tam leže plahi zajčki, začarane Vetrnice. A ko se v silnih skrbah ozira po skalovju, zdajci zagleda svojega dobrega domačega prijatelja, svojega kozlička Dolgobračca. Hiti mu nasproti, objame ga in izprašuje in spozna, da mu žival modro odgovarja: To je dobro, ali to je slabo. Tako se končno domenita, da je dobro raztrgati vse mehove, ki so z njimi Vetrnice povzročile toliko zla in da je dobro vzeti največji meh, ki ga je pustila Burja doma, s seboj. In da je dobro vzeti s seboj tudi zajčke in kreniti na pot nemudoma. Takoj se torej odpraviti, le še morju zamahne Žaromil v prisrčen pozdrav.

Vendar je že v skrajnem času zapustil svojo ječo, kajti že se dviga Burja z morja, že stopa ponosna med stene svojega doma, da dvigne silni meh in z njim zavihari preko zemlje. A ko vidi uničene mehove in ječo prazno, in ko zaman kliče in išče po skalovju svoje hčerke, strahotno žalostno ječi njen glas in končno se obupana zgrudi na pečine.

Prav tako obupan kakor Burja je v tem času tudi nekdo drugi. Nekdo, ki je dober in trplj, ker je izgubil vse, kar je ljubil, izgubil je vnuka, izgubil je dom, izgubil je kozlička. Vem da ga poznate, to je dedek Dobronad. Kralj Činčigaj in njegovi škratje ga preganjajo po Krasu. Prisegli so mu smrt, ker ni začaral lepe Bisernice in njenih sester. Dedek že slutí, da bo moral žalostno umreti. S poslednjo močjo dospe do skale, ki zapira vhod v kraljestvo vil. AH Činčigajci so že za njim, že dvigajo kladiva, ki vse zdrobijo v solnčni prah. Že se poslavlja dedek od življenja, že izgovarja drhteče besede: »Blagoslavljam te, Žaromil, kjerkoli si na tem širokem svetu!«

Toda kaj se je zgodilo? Ni nekdo plnil med škrate! Ne leže tam na tleh sivobrادي spaki, ki so dvigali kladivo nad njegovo glavo? Da! V zadnjem trenutku jih je pahnil kozliček Dolgobradec. Krutega Činčigaja pa to še ne prestraši. Takoj veli ujeti deda in kozlička. Škratje hočejo izvršiti povelje, a zdajci zapiha izza skale tako silna burja, da dvigne vse Činčigajce z njihovim kraljem vred v zrak in jih odnese daleč preko skal. »Burja! To je Burja! vpije Činčigaj, izginjajoč v daljavi.

Pa to ni bila Burja. Bil je Žaromil, ki je za skalo skrit prtiskal meh, prav tisti meh, ki ga je Burji vzela. In zdaj, ko vidi, da je dedek rešen, hiti k njemu. Starčku se ulijejo iz oči vroče solze sreče.

Dopolnjen je čas trpljenja. Bisernica, kraljica skrivnih kraških lepote odpre sinu kraške zemlje vrata v svoje kraljestvo. S pesmijo in bajnim vilinskim plesom sprejme junaka, ki je žrtvoval svojo svobodo, da reši življenje svoje rodne zemlje. V tisočletnih vrtovih, kjer se razcvitajo preprosto lepi apneni biseri kraške jame, praznuje Žaromil s svojim dedom in z modrim kozličkom Dolgobračcem uro vrnitve.

To lepo veselje pa nenadoma prekine glasen vzvik. Vsa žalostna, bolna in upehana prihiti v votlino mati Burja in obupno prosi: »Rešite me vi, ki ste pravični! Činčigaj me po Krasu preganja. Pravi, da sem pihnila njega in njegove škrate preko skal.«

In že so tu tudi škratje s Činčigajem. Hočejo prijeti Burjo, a ko zagledajo lepoto vilinskega kraljestva, omamljeni obstoje in strme. Činčigaj pa ne more zatreti vzklíka: »O, da bi bila moja ta lepota, to bajno bogastvo, ta zakladnica demantov in zlata!«

Tedaj pa mu pove Bisernica resnico: »Pohlep po bogastvu in ničemurnost varata tvoje oči. Biserno cvetje, ki ga vidiš v tem podzemeljskem vrtu in ves sijaj, ki mi blesti v laseh, so tisočletne solze kraškega apnenca, solza gole skale, ki zaman hrepeni po cvetju in si ga zato ustvarja tu spodaj v globinah, v srcu zemlje.«

Kralja Činčigaja silno presune to veliko spoznanje. Sname tedaj svojo krono in jo ponudi Žaromilu rekoč: »Kralj kraške zemlje bodi ti, ki jo ljubiš in ki jo boš gojil, da bo rodila cvet in sad!«

In vsi škratje in vse vile ponove vzklík izvoljencu: »Kralj kraške zemlje bodi ti!«

Žaromil, lep, mlad, ponosen in pošten pa jim odvrne: »Dragi, pomagajte mi

vsi pri delu, da bo rodila cvetja naša zemlja in da bodo deci njeni sadovi sladki. Tedaj si v jeseni spletem krono iz bršljana, ki pomeni zvestobo.«

»Naj živi Žaromil!« odmeva v podzemeljskem vrtu. Eno samo bitje še toži. To je Burja, mati začaranih Vetrnic. Ko vidi Žaromil njeno trpljenje, poprosi Bisernico, naj vrne zajčkom prejšnjo podobo, če ji je mogoče. Bisernica ga usliši. Trenutno napolni jamo svetloba silnega bliska in že hite Vetrnice v objem svoji materi. Žaromil vrne buriji meh in ona mu obljubi, da ga bo odslej uporabljala le za dobra dela. Kozliček dolgo bradec stopi tedaj prednjo, se dvigne na zadnje noge in ji pove v uho: »To je dobro!«

KONEC.

Pierre Loti:

Želva in slon

Želva je spotoma srečala slona in ga ogovorila: »Slon, ti prav gotovo meniš: jaz edini sem velik.«

»Da«, je odvrnil, »mar me ne vidiš?«

»Torej si velik?«

»Da, zakaj pa?«

»Ali vidiš svojo glavo?«

»Kako?«

»Če skočim, skočim preko tebe.«

»Ti?«

»Da, jaz.«

»Ti, kakor si majhna!«

»Da.«

»Oh, smešno, tega vendar ne zmoreš.«

»Ne, danes sem trudna, ker prihajam od daleč.«

»Kaka baharija!«

»Meniš, da pretiravam?«

»Da. Lažnica si, samo izgovoriti se hočeš.«

»Pa pridi jutri, pridi semkaj; videl boš, kako skačem!«

In slon je odšel.

Želva je brž hitela k svoji ženi in jo je skrila v grmovje ob poti.

Ob dnevnem svitu je prišel slon. In

dasi je prišel tako rano — želva je bila že tam.

»Ali si ti, slon?«

»Da, tu sem! Dejal sem si, da moram videti, kako želva skače.«

»Daj, postavi se semkaj!«

Slon je stal torej v sredi poti, želva na tej, samica pa na oni strani. Slon med obema.

Naprej, skoči, želva!«

»Hop!« je dejala želva na svoji strani in naredila, kakor da bi se zagnala.

»He!« je rekla samica na oni strani.

Slon razmišlja: bogme, pogledati moram kako in kaj. In v resnici je na oni strani našel želvo.

»Vraga, kako hitro! Še enkrat, nisem te dobro videl.«

Tedaj dé želva-samica:

»Hop!«

Slon je pomisli, da mora hitro pogledati, kako poreče »he!«. In se obrne ter vidi — želvo.

»Ne«, pravi, »zdaj pa že verjamem, da si me res preskočila. Vendar — v teku te gotovo premagam.«

»Ne vem«, pravi želva, »morda, saj lahko poskusiva.«

»Torej, naprej!«

»Ne danes, me od skakanja noge boljijo. Jutri pridem.«

»Dobro.«

»Pridi za rana, dolgo pot bova imela.«

Ponoči je želva vzela vse svoje otroke, bratrance, ujce in strice, sploh vse so-

rodnike in jih v presledkih poskrila ob poti. Zabičila jim je:

»Dobro pazite! Kadar zagledate slona, se pa delajte, kakor da bi bežali in bi se hoteli z njim kosati v teku.«

Drugo jutro ob prvi zarji je že prišel slon in je zaklical:

»Želva!«

»Tu sem!« je dejala

»Si tu?«

»Sem!«

ridi, da bova tekla!«
In slon je zdirjal. Čez malo časa si je dejal:

»Zdaj tečem že dobršen kos poti, pa bo res treba pogledati, ali sem pustil želvo za seboj.« In zaklical je: »Želva!«

V svoje veliko iznenadenje je zaslíšal »Tu!« — in želva je bila spredaj. Znova se je pognal. Tekel je, tekel in tekel. Potem si je pa spet mislil: »Res moram že pogledati, kje sem pustil svojo prijateljico.«

»Želva?« je vprašal.

»Tu!« je zaklicalo pred njim spet in spet na isti način.

In tako se je tudi ta poskus končal v slonovo škodo.

Veselo in zanimivo preganjanje časa

Nekega večera smo sedeli skupaj okrog mize in res nismo vedeli, kaj bi počeli. Tedaj vpraša prijatelj Koren, kdo izmed nas zna posebno dobro računati. Mi ostali trije smo se Korenu prav pomilovalno nasmehnili, zakaj vsi smo se imeli za boljše računarje, kakor je bil on.

»Torej,« pravi Koren, »eden izmed vas naj napiše na tale list papirja katerokoli štirištevilčno število.«

Prijatelj Mlinar je smehljaje se napisal številko 2980.

»Zdaj,« je nadaljeval Koren, »napišem pa jaz na tale drugi košček papirja vsoto, ki jo moramo dobiti, če bosta vidva napisala pod to prvo številko po eno nadaljnje štirištevilčno število in bom smel tudi jaz napisati k temu katerikoli dve štirištevilčni številki.«

In prijatelj Koren je napisal na drugi košček papirja neko število in položil ta papir na mizo.

Zdaj je napisal prijatelj Kovač pod ono število — število 6137, in jaz sem napisal 4551. Račun je bil zdaj takšenle:

Mlinar	2980
Kovač	6137
Koren	3862
Jaz	4551
Koren	5448

Vsota je bila 22.978.

Pogledali smo na listek, kamor je bil

Koren že prej napisal končno vsoto in katerega je bil nato položil na mizo. Tam je bilo res zapisano: 22.978.

Koren je torej popolnoma pravilno prerokoval.

Dolgo smo si belili glavo, kako je mogel nastati tak račun in zlasti, kako je mogel prijatelj Koren že naprej vedeti vsoto neznanih mu števil. Nazadnje smo razvozlati skrivnost.

Mlinar je bil najprej napisal število 2980. Koren je odštel od te vsote 2, tako da je ostalo 2978. Pred to novo število, ki naj bi bilo končna vsota celotnega računa, je postavil številko 2, da se je število bralo? 22.978. In to število je napisal na svoj drugi listek.

Kovač je nato napisal število 6137. Koren je napisal pod to število neko za nas navidezno »katerokoli« število; v resnici je pa pripisal spodaj samo razliko med tem številom in številom 9999, torej 3862. Zakaj 6137 in 3862 je skupaj 9999.

Pod Korenovo število sem napisal jaz drugo štirištevilčno število, in sicer 4551, in ko je napisal Koren spodaj navidezno »katerokoli« število, je bila to spet samo razlika s številom 9999, zakaj 4551 in 5448 je skupaj 9999.

Torej je potem celota 22.978, ker je bil, kakor smo videli, Koren že v začetku prištel k Mlinarjevemu številu dvakrat po 9999, kar je enako 20.000 manj 2. Zdaj je pa spet izpopolnil tako Kovačevo kakor tudi moje število na 9999 in tako tudi v posamičnem računu dvakrat prištel po 9999.

Ta umetnija lahko marsikoga osupi in bo zbudila, če delamo popolnoma zanesljivo in na videz tudi popolnoma neskrbno, povsod precejšnje pozornost. Lahko pa ponovimo ta poskus neštetokrat s popolnoma prosto izbranimi števili in ob popolnoma prosto izbranemu številu sodelujočih. Zdaj so počitnice, ko imate dovolj časa: zato poskušajte se obenem s tem v računanju, pa boste videli, da je res tako!

Fakin Anton:

Večna ura

Nekega zimskega večera, ko je zunaj naletaval sneg in piskal veter na okna kakor goslač na strune, smo se stiskali okrog peči in poslušali soseda, ki je pripovedoval, kako je v zadnji boleznii svoje žene slišal smrtno ali večno uro:

»Bilo je letos spomladi,« je pričel, »ko mi je bila žena huda bolna, da ni po vse noči nič spala, le proti jutru je malo zadremala. Neko jutro pa zasliši v steni ob postelji škrtanje; bolj ko napenja ušesa, razločneje sliši tiktakanje, kakor da bi bila v steni žepna ura. Mrzel pot jo oblije od strahu in komaj zbere toliko moči, da me pokliče. Naroči mi, naj poslušam ob steni. Nato me vpraša, če kaj slišim. Nekaj časa poslušam; potem ji odgovorim, da slišim škrtanje kakor da bi nekaj tiktakalo. Ona vzdihne: Smrtna ura mi bije, umreti bo treba. In res je čez štiri dni umrla. Večna luč naj ji sveti!« konča.

Takrat sem bil še mlad in sem poslušal to pripovedovanje z odprtimi ustmi; v duhu sem si ustvarjal živo sliko in doživljal vse tako, da so se mi od razburjenja in strahu ježili lasje. Ko se pa vležem spat, se mi je zdelo, da slišim tiktakanje ure, čeravno ni bilo v sobi nobene ure. Da bi te ure ne videl, si potegnem odejo čez glavo, da je ne bi slišal, si s prsti zamašim ušesa; a vse to ni nič pomagalo. Čim bolj sem bil razburjen, tem jasneje sem videl uro in tem razločneje sem slišal njeno tiktakanje v steni. Potil sem se od strahu in groze. V svojem obupu sem začel moliti in ves izmučen zaspal; a spal sem nemirno.

Lahko si misliš, dragi bravec, koliko sem trpel. Predstavljal sem si večno uro kakor nekakšen strah, zakaj nihče mi ni znal povedati, kaj je to.

Danes pa vemo, zato poslušaj:

Večna ali smrtna ura ni nič drugega kakor majhen hrošček, »kukec« ali tudi »trdoglav« imenovan, ki vrta po starem lesu v stenah in pohištvu. Z velikim vratnim ščitom trka pri tem ob les, kar čujemo v nočni tihoti kot tiktakanje žepne ure. Okoli bolnika in pri njem je navadno mirno in tiho, in prav zaradi tega se sliši vsak še tako neznamen šum ali udarec. Bolnik in njegov varuh spita ponoči malo ali pa nič. Zato sta izmučena in ne moreta poglobljati svojih misli v en predmet; njihju živčevje je razdraženo napeto in njihju pažnja obsežnejša. Zato ta dva najprej zaslišita večno uro. Zdrav človek, ki je poln misli in

skrbí, ki se veliko giblje in povzroča šum in ropot, bo zaradi tega težje zaslišal tiktakanje večne ure. Vendar sem pa imel srečo, da sem pozneje nekoč sam slišal v steni škrtanje tega hrošča, ki je kdaj pa kdaj res nalikovalo tiktakanju ure. Tega se pa nisem zdaj prav nič ustrašil, ker sem vedel, da povzroča to nedolžni hrošček »kukec« ali »trdoglav«.

Manica:

Zgodba o Lukcu

Lukec je bil zelo neubogljiv deček. Očeta je še slušal, ker je vedel, da se z njim ni šaliti. Materine ukaze je pa kaj rad preslišal. Za povelja starega strička je bil pa celo popolnoma gluh. Če mu je striček rekel, naj stori to in ono, je Lukec že preje, preden je stric dobro izgovoril, odvrnil, da nima časa, ali pa je že kako drugače iznašel izgovor. Če bi bil o tem vedel oče, bi Lukcu predla slaba. Toda striček ni rad tožil. Rajši je molče potrpel.

Nekoč, ko se je Lukec v družbi bratca in sestrice igral na dvorišču, je stopil mednje striček držeč v roki pokrito košaro in rekel:

»Kdo izmed vas hoče —«

»Jaz že ne, jaz nimam časa«, mu je segel v besedo Lukec, ker se je bal, da bi mu stric ne naložil kakega dela.

»Kdo izmed vas hoče«, reče stric ponovno, »jesti dobre, sladke in zrele črešnje, naj se jih nasiti! Tu jih je polna košara!«

»Oj, črešnje, črešnje! Dajte jih striček, lepo prosimo«, so zaklicali vsi trije.

Stric je postavil košaro na tla in jo odkril. Oj, te debele in kot škrlat rdeče črešnje! Otroci so kar zacmakali z jezički.

Zdaj pa je stric trdo zgrabil Lukca, ga odrinil v stran in dejal osorno:

»Ti pa le pojdi po svojih opravilih! Komaj sem usta odprl, si že rekel, da nimaš časa. Torej pojdi! Vidva pa« — se je obrnil k sestrici in bratcu — »jih pa jejta po mili volji!«

In tako je moral neubogljivi Lukec stati ob strani, gledati, kako se bratec in sestrica sladkata z okusnim sadjem in — požirati sline. Res, ostra, toda zaslužena kazen!

Kaj pišejo Jutrovčki?

Dobri naš stric Matic! V hladni senčici sedim in gledam v ta čudoviti svet. Po polju rumeni in valovi žito, kakor da bi mati zibala svoje dete v zibelki. Ves travnik na drugi strani je posut z belim in pisanim cvetjem. Metuljčki in čebele se ga radujejo in nabirajo sladki med. Vse to je tako nebeško lepo in sladko.

Fajdiga Vera, uč. IV. razr.
v Kamniku.

Dragi stric Matic! Svoje počitnice sem preživela v Ljubljani. Bilo je zelo prijetno. Obiskala sem sorodnike, ki jih že dolgo nisem bila videla. Bila sem tudi na nebotičniku, ki mi je zelo ugajal. Zadnji dan, preden sem se vrnila domov, sem se šla na Savo kopat. Zelo rada sem bila v Ljubljani, vendar se mi je kmalu začelo tožiti po domu. Krasna je Ljubljana, a še krasnejši je moj rojstni kraj Kamnik.

Pirnat Zdenka, uč. IV. razr.
v Kamniku, Podgoro 11.

Dragi striček! Danes Ti popišem, kako se mi je godilo na morju. Bila sem na otoku Krku. Na morju je bilo zelo prijetno in veselo. Moje največje veselje je bilo kopanje. Naučila sem se tudi plavanja. Na dnu morja sem nabrala veliko školjk. Vozila sem se tudi z jadnico. V Aleksandrovo sem se peljala z ladjo »Slavijo«, nazaj pa s »Triglavom«. Videla sem vse kraje na desni in levi strani otoka Krka. Vse, kar sem videla, je bilo

zame novo in ne bom nikoli pozabila. Lepo Te pozdravlja

Živka Jug, uč. I. razr. šole na Mladiki
v Ljubljani.

SIROTA

Ob grobu svežem deklica stoji,
v njem njena mamica leži.

Svetla solza na grob je kanila,
o, da bi mamico ljubo zbudila!

Zdenka Fajdiga, uč. III. razr.
v Kamniku.

Dragi stric! Počitnice uživam doma v Sovodnju. To je precej daleč od Tebe; pa če bi se peljal v Škofjo Loko, kamor hodim v meščansko šolo, in malo dalje, na grob pisatelja Tavčarja, ki počiva ob krasnem gozdičku na Visokem, in še naprej v konec Poljanske doline — bi me našel. Zdaj se malo igram in kopljem s prijateljicami. Če bi pa še Ti prišel, bi pa kar zavriskali, da bi Italijani vedeli, da smo korajžni ljudje.

Veš, doma sem tik ob meji in Italijane prav grdo gledam, posebno pa še tisto njihovo zastavo, ki vihra na naši zaslužnjeni primorski zemlji.

Tudi sem Sokolica in še kako vnet, ker v Sovodnju smo vsi vneti Sokoli, od ata Marolta pa do brata Štefeta. Vsi pozdravljamo samo »Zdravo« in nič drugače. Prejšnji mesec smo imeli nastop, a na žalost nam je nagajal dež. Pa smo

Dragi Jutrovčki!

To pot je bil naš dobri stric Matic res v hudih škripcih. Vsi vaši dopisi so mu bili po godu in tako rad bi bil vsakemu izmed vas podaril lepo knjigo v nagrado. Pa kaj hočete: stric Matic misli in želi — drugi pa obračajo. Nazadnje se je odločil, češ, žreb naj pove, kdo dobi nagrado. Izrebrani so bili:

VILČEK MOLE, učenec IV. razreda v Ljubljani, Opekarska cesta 32,

VLASTO URŠIČ, učenec I. razreda, mešč. šole v Ljubljani,

MARJAN PISTOTNIK, učenec IV. razreda v Mozirju,

VLADISLAV BLAŽIČ, dijak real. gimn. v Studencih pri Mariboru,

VERA FAJDIGA, učenka IV. razreda v Kamniku.

Vsak nagrajenec dobi lepo, z mnogimi slikami okrašeno knjigo iz »Mladinske knjižnice Jutra«.

Tistim, ki to pot niso prišli na vrsto, pa kliče stric Matic: »Berite prihodnjo številko »Mladega Jutra«! Tam razpišem nov natečaj in pet lepih nagrad. Gotovo vam bo zdaj sreča bolj mila!«

mu tudi mi nagajali; kar imeli smo nastop, in tudi jaz sem telovadila.

Prav vesela bom, če kdaj obiščeš naše kraje. Pokazala Ti bom našo hišo in Sokolski dom, in tudi na mejo pojdeva, da boš videl Italijane in boš še bolj hudo nanje kakor zdaj. Zdravo striček!

**Košancova Štefka, učenka
iz Sovodnja.**

Drago »Mlado Jutro«! Ne morem se dalje premagovati, da ne bi povedal svojega mnenja. Med šolskim letom sem bil tih, ker sem imel mnogo učenja, zdaj v počitnicah se pa resnično zgražam nad Teboj. Lansko leto si nam namreč sveto obljubil, da nam izpolniš vse naše želje, in kakor se gotovo še spominjaš, smo skoraj vsi Jutrovčki želeli, da bi izhajal vsaj dvakrat na teden. Mislil sem, da boš o počitnicah izpolnil dano obljubo, česar pa nisi storil. Teden je dolg, kadar je šola zaprta, in jaz bi Te najrajši vsak dan prebiral. Poboljšaj se! Dotlej Te pa srčno pozdravlja Tvoj zvesti prijatelj

**Tonček Šega, uč. II. razr. gimn.
v Kranju.**

Čudežni konj

Nekoč je živel mož, ki je postal zaradi nesreče in hude usode zelo siromašen. Iz boljših časov mu je bil ostal samo še konj, suhotno in sestradano kljuse. Ko je premišljeval, kako bi si spet pridobil imetje, se je spomnil tega konja in mu dejal: »Moraš mi pomagati. Sicer si samo prezebla igračka, ki te ne morem uporabiti za delo. Toda pomanjkanje napravi človeka iznajdljivega in na račun ljudske neumnosti je tudi mogoče živeti. Pojdiva, prijatelj!«

In vzel je konja, ga zavrtel in ga obrnjenega privezal v staji, tako da je bil rep pri jasliah. Potem je pa dal razglasiti in raztrobiti po mestu: »Ustavite se, ljudje božji, in oglejte si čudo. V hlevu imam konja, ki ima rep tam, kjer imajo drugi konji glavo. Vsak si lahko ogleda to čudo za majhno odškodnino.«

In ljudje so prihiteli. Denar se je veselo valil v žep bistroumnega iznajdljivca. Takšno čudo, kakor je bilo razglašeno, je hotel vsak videti. Ko so pa ljudje stali v hlevu pred čudežnim konjem, so se smejali svoji lastni neumnosti in

bistroumnemu dovtipu. Kakor hitro so pa stopili iz hleva, so spet napravili resen obraz in so priporočali vsem ostalim, naj si gredo pogledat čudežno žival. Niso namreč hoteli ostati edini bedaki.

Tako je polagoma privedla radovednost vse mesto v ta hlev in vsak obiskovalec je prišel iz hleva malo pametnejši kakor je bil stopil vanj, in to ga je stalo poleg tega samo neznatno odškodnino. Iznajdljivi možak je pa zaslužil s svojo bistroumnostjo toliko denarja, da je konec koncev spet obogatel. Svojemu konjičku je dajal zdaj vsak dan polno korito ovsas, dokler se mu niso boki spet zaokrožili in ni postal spet zelo močan.

Pa naj kdo reče, da ta konj res ni bil »čudežen«?

Še večjega občudovanja vredna bi bila pa človeška neumnost, če bi jo kdo postavil v hlev ali če bi jo drugače razstavil.

O ježu

Iz Janezkovega prirodoslovnega opisa:

Jež sestoji največ iz bodic. Z bodicami se jež lahko popolnoma zvije. Zviti se more tako daleč, da ga sploh nič več ne vidimo. Zaradi tega se psi obgrizejo ob njem do krvi, če ga hočejo ujeti. Toda lisica ga lahko ujame, ker ga v vodi odvije. Jež se preživlja s hrano, ki jo požre. Živi tako dolgo, dokler ne pogine. Jež je lepa žival. Zaradi tega mu pravijo tudi prašičji jež. Imamo pa tudi pasje ježe. Toda na svetu je več prašičjih ježev kakor pasjih ježev; prašičji ježi živijo povsod in jih spoznamo po gobcu. Jež krađe ponoči sadje, ki si ga narobe navali na hrbet, ga vtakne med bodike in ga potem nese domov.

Pravijo, da je to bajka.

Teta še ne veste

Odkod izvirajo imena delov sveta?

Učenjaki so se pogosto ukvarjali z imeni petih delov sveta in skušali do-
gnati izvor teh imen.

Danes vemo, da izvira ime Azija iz fe-
ničanske besede »azu«, kar pomeni »de-
žela, kjer vzhaja solnce«. Podoben naziv
bi bil tudi »orijent« (vzhod), po latinski
besedi »orior«, ki pa vendar ne pomeni
vse Azije.

Ime Afrika izvira iz feničanske besede
»havreka« in pomeni »sijaj, svetlost«.

Amerika je dobila svoje ime po Ame-
rigu Vespuzziju, ki je napisal prvo knji-
go o novoodkritem zemeljskem delu. Po
svojem odkritelju bi morala dobiti ime
»Kolumbija«, kar je pa samo ime države
oz. dežele v Srednji Ameriki.

Evropa je dobila svoje ime po hebrej-
ski (židovski) besedi »ereb«, kar pomeni
»dežela noči« ali »dežela, kjer solnce za-
haja«. Primerjaj s tem naziv »okcident«
(zahod), ki izvira iz latinskega izraza
»occidere«, pasti, zaiti.

Avstralija je pa dobila ime po besedi
»terra australis« kar naj bi pomenilo
»južna dežela«. Še pred dejanskim od-
kritjem Avstralije so slutili, da je na
jugu neka dežela, kakor je taka dežela
tudi na severu zemeljske oble, in to de-
želo so potem imenovali »južno deželo«.

Pri teti Ošpeti

Rešitev

Teta je dobrega srca. Ko je videla, da
si otroci belijo glavice so se ji zasmilili,
pa je kar sama podčrtala naselidnje
zloge:

»Da bi bila jaz močna kakor Samson,
bi nesla tja v divjo šumo železno palico.
In če bi me srečal medved, bi me ni malo
ne bilo strah! Naj bi že bila noč ali
jutro, jaz bi kosmatincu s palico izpod-
rinila tace, da bi telebnil na tla in bi ob-
ležal kot mrtev!«

Aha, aha! Torej: **Danes meni, jutri
tebi!**

Rešitev križanke »Sladoledar«

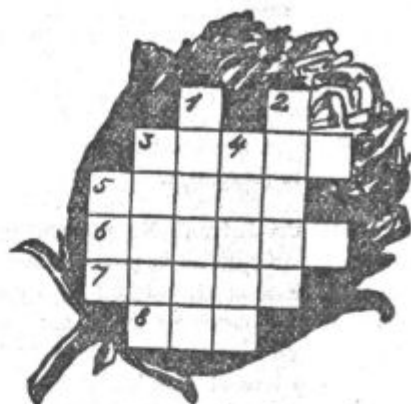
Vodoravno: 2. ak, 4. dom, 6. obal, 8.
Itij, 10. Elija, 11. dacar, 12. rak.

Navpično: 1. sladoled, 3. kobilar, 5.
matica, 7. lijak, 9. jaz.

Rešitev kvadrata IV

1. Štip, 2. tele, 3. Ilir, 4. pero.

Križanka »Vrtnica«

Vodoravno: 3. odhodni pozdrav, 5. del
strehe, 6. sredstvo za razsvetljenje oko-
lice, 7. podloga pri sekanju, 8. papiga.

Navpično: 1. trgovec, 2. pridevnik ve-
ličastja, 3. padavina, 4. rastlina zajedav-
ka, 5. ribja kost.

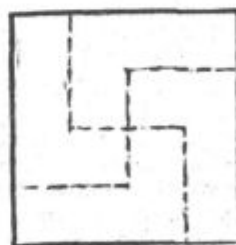
Zlogovnica

ma, ig, ljub, ča, i, na, sev, kam, i, nik,
han, ni, klo, vanj, ko, lja, ri, na, bor, vec,
kov, ca, ci.

Iz zgornjih zlogov sestavite devet imen
mest in manjših krajev naše banovine.
Ako pravilno postavite imena, drugo pod
drugo, boste našli v začetnicah rodbin-
sko ime nedavno umrlega, nepozabnega
mladinskega pisatelja.

Sestavljalca

Rešitev

Četverokotnik sestavljen iz štirih
pravokotnih delov.

Posetnica

R. A. Lakner

Kakšen poklic ima ta gospod?